

STAVBY Z VRBOVÝCH PRUTŮ A VŠECHNO O VRBĚ

zápis z kurzu s Jiřím Rechem 24.10.2015, který se konal v Cejlích na Vysočině

www.ekoinfo.ecn.cz, a www.vrbicky.net.

Zapsala: Katka Horáčková, www.permajoga.cz

Pletení košíků jako řemeslo je u nás na ústupu. Jeden důvodů je, že to není učební obor a není zařazeno mezi řemesla, takže se při danění nedá uplatnit 80% sleva, ale jen 60%.

oblasti s košíkářskou tradicí – Třeboňsko, Mělnicko, Mochovice
tam lze nalézt staré prutníky – plantáže

PLETENÍ KOŠŮ

jde o suché zboží, používá se nejčastěji 1leté proutí – sklídí se, usuší se, namočí se, ohne se, vyplétá se. 2 a více leté pruty se používají ke zpevnění konstrukce, na uši, atp.

Salix viminalis- vrba košíkářská, řezaná na babku má životnost 40-60 let

Vrba mandlová – podobná vrbě křehké – láme se

Salix purpurea – vrba nachová – snáší stín

Salix americana – červené pruty, sladká, náchylná na škůdce – chutná jim

Vrba jíva – lze pěstovat ze semen, může se sádit do sucha

Salix tritandra, Salix petandra – Vrba trojmužná, Vrba pětimužná se používá na pletení i na stavby

Založení plantáže pro pěstování proutků – prutníku

- k sázení se hodí nejlépe jednoleté proutky – dobře se sázejí, dobře se ujímají a koření
- řízky dlouhé 30 cm,
- zasadit 20 cm do země, nechat koukat 3-4 pupeny
- těsně před sázením řízky seříznout šikmo
- řádky 25 – 60 cm od sebe, v řádku 5-20cm od sebe (v závislosti na tom, co chceme sklízet a za jak dlouho – na 1-2 leté pruty můžeme sázet blíže u sebe, na 3-4 leté pruty necháme více místa; čím blíže budou řádky, tím rovnější budou proutky, nebudou se větvit
- zajistit , že prutník nebude mít konkurenci trávy, ta vždycky vyhraje, tj používá se netkaná textilie nebo koberec...
- cena založení prutníku je asi 300.000 Kč / ha
- řízky koření z 90 + %
- prutník má produkci po 4-5 letech
- prutník poskytuje nejlepší úrodu 10 – 15 let
- životnost prutníku až 60 let

Symbiom = mykorhizní bakterie do zahrady – na konec řízků i prutů při sázení

!!! na co si dát pozor:

- při použití vrbových prutů u čističky odpadních vod může vrba prorůst beton

STAVBY ZE SUCHÉ VRBY

venku vydrží 4-5 let, při natírání olejem až 10 let
v interiéru vydrží až 60 let – jako proutěné koše

STAVBY ZE ŽIVÉ VRBY

- venku vydrží 40 -60let, potřebují živiny + světlo + pravidelné stříhání
- vhodná doba na sázení – 2. polovina března – konec května (do 25 stupňů)
- použít 2 – 3 leté pruty (2m a více), lépe koření a vydrží výkyvy počasí

- zasadit 40 – 50 cm do země (na hloubku na 2 rýče)
  - vykopat rýhu 50 cm hlubokou a tam pruty vložit (budou se při stavbě kácet)
  - vyvrtat zemním vrtákem – jde to lépe strojním než ručním – díry větší než průměr prutů pro lepší ujímání a práci při stavbě , průměr vrtáku 10 - 12cm
  - vykopat rýhu na hloubku 1 rýče (25cm) a pak kolíkem udělat díry na dalších

- přidat mykorhizní bakterie – Symbiom – do každé díry
- možno přidat kompost, a ten zaštouchat klacíkem kolem prutů v dírách – pro jistější ujímání a kořenění a zamezit uschnutí kořenů
- dozasypat hlínu + kompost a zašlapat kolem prutů
- zamulčovat do šířky 50 cm kolem prutů
- zalít a zalívat při suchu
- jutové provázky na místech křížení vydrží 3-4 roky, pak zapletené pruty drží formu anebo lze provázky nahradit

POSTUP STAVBY PLOTU například:

- vzdálenost děr na jednu stopu – cca 30cm
- 1. řada - zasadit svislé pruty
- pro 1. křížení přidat rovně pruty a pak je ohnout
- svázat na místech křížení – JUTA Olomouc má jutový provaz ve velkých kolech, nastříhat si předem provázky na míru
- pro 2. křížení přidat další řadu prutů a bez proplétání je přivázat v místě křížení (proplétání je náročné a složité a může poškodit kůru prutů, plot stejně obrazí a bude se zaplétat)
- teprve na závěr ostříhat pruty na délku

PO VÝSADBĚ STAVBY Z ŽIVÉ VRBY

mulč – štěpka, textilie, kůra, sekaná tráva, sláma
první rok zalévat, zejména v suchém období jaro, léto

ÚDRŽBA STAVEB Z ŽIVÉ VRBY

1-2 ročně ostříhat nebo zaplést

ostříhání – až na 1cm u kmene, to podpoří růst nových výhonu

vhodná doba = konec února na velký stříh, to podpoří světlo pro nové pruty